

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S
DĖL ELEKTROS IR ELEKTRONINĖS ĮRANGOS BEI JOS ATLIEKŲ TVARKYMO
TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2004 m. rugsėjo 10 d. Nr. D1-481
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (Žin., 1998, Nr. [61-1726](#); 2002, Nr. [72-3016](#)) 20 straipsniu, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. 1138 (Žin., 1998, Nr. [84-2353](#); 2002, Nr. [20-766](#)), 6.10 ir 11.5 punktais ir įgyvendindamas 2003 m. sausio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/96/EB dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų reikalavimus,

1. Tvirtinu Elektros ir elektroninės įrangos bei jos atliekų tvarkymo taisyklės (pridedama).

2. P a v e d u:

2.1. Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentams Elektros ir elektroninės įrangos bei jos atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimų vykdymo kontrolę;

2.2. įsakymo vykdymo kontrolę ministerijos sekretoriui Aleksandrui Spruogiui.

3. N u s t a t a u, kad Elektros ir elektroninės įrangos bei jos atliekų tvarkymo taisyklės įsigalioja nuo 2005 m. rugpjūčio 13 d.

Aplinkos ministras

Arūnas Kundrotas

ELEKTROS IR ELEKTRONINĖS ĮRANGOS BEI JOS ATLIEKŲ TVARKYMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Elektros ir elektroninės įrangos bei jos atliekų tvarkymo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo, saugojimo ir apdorojimo tvarką.

2. Šios Taisyklės taikomos Taisyklių priede nurodytoms kategorijoms priklausančiai elektros ir elektrinei įrangai.

3. Taisyklėse nustatyti reikalavimai netaikomi:

3.1. kai Taisyklių priede nurodyta elektros ir elektroninė įranga yra kitos įrangos, kuriai šios Taisyklės netaikomos, sudėtinė dalis;

3.2. įrangai, susijusiai su valstybės saugumo interesų apsauga, taip pat ginklams, amunicijai ir karo reikmenims, išskyrus gaminius, kurie nėra skirti išskirtinai karo reikmėms.

4. Šios Taisyklės privalomos visiems juridiniams ir fiziniams asmenims, kurių veikla susijusi su Taisyklių priede nurodytų kategorijų elektros ir elektroninės įrangos gamyba, importu ir (ar) šios įrangos atliekų surinkimu, saugojimu ir apdorojimu.

5. Fiziniai ir juridiniai asmenys, užsiimantys elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymu, be šių Taisyklių, turi laikytis visų atliekų tvarkytojams taikomų reikalavimų bei kitais teisės aktais nustatytais reikalavimų.

6. Fiziniai ir juridiniai asmenys, užsiimantys elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymu, turi užtikrinti, kad elektros ir elektroninės įrangos atliekos, jose esančios medžiagos, preparatai ir dalys būtų naudojamos pakartotinai. Netinkamos pakartotiniam naudojimui elektros ir elektroninės įrangos atliekos, jose esančios medžiagos, preparatai ir dalys turi būti tvarkomos pagal [9.1.] ir [9.3.] reikalavimus.

7. Šios Taisyklės parengtos įgyvendinant 2003 m. sausio 27 d. Europos Parlamento ir Europos Tarybos direktyvos 2002/96/EB dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų (toliau – Direktyva 2002/96/EB) reikalavimus.

8. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

Taisyklėse vartojamos sąvokos **atliekų naudojimas, perdirbimas, šalinimas, saugojimas, elektros ir elektroninė įranga, gamintojas, importuotojas** atitinka [9.1.] vartojamas sąvokas.

Apdorojimas – elektros ir elektroninės įrangos atliekose esančių teršalų pašalinimas, įrangos atliekų išardymas, smulkinimas, naudojimas, taip pat paruošimas šalinti ir bet kuri kitokia operacija, vykdoma siekiant naudoti ir (ar) šalinti elektros ir elektroninės įrangos atliekas, kai jos buvo perduotos atliekų tvarkytojams.

Dekantavimas – skysčio nupylimas nuo nuosėdų.

Elektros ir elektroninės įrangos atliekos – elektros arba elektroninė įranga, kuri pagal [9.1.] 2 straipsnio 4 dalį yra atliekos, įskaitant visas sudedamąsias dalis.

Pakartotinis naudojimas – bet kuri operacija, kai elektros ir elektroninės įrangos atliekos arba jų dalys naudojamos tam pačiam tikslui, kuriam jos buvo numatytos, įskaitant įrangos ar jos dalių, pristatytų atliekų surinkėjams ar kitiems elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo sistemos dalyviams, tolesnį naudojimą.

Pavojingos cheminės medžiagos ir preparatai – atitinka [9.2.] vartojamą sąvoką.

Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, vartojamas Direktyvoje 2002/96/EB.

9. Taisyklėse yra pateiktos nuorodos į šiuos teisės aktus:

9.1. Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymą (Žin., 1998, Nr. [61-1726](#); 2002, Nr. [72-3016](#)) [9.1.];

9.2. Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir preparatų įstatymą (Žin., 2000, Nr. [36-987](#)) [9.2.];

9.3. Atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999-07-14 įsakymu Nr. 217 (Žin., 1999, Nr. [63-2065](#); 2004, Nr. [68-2381](#)) [9.3.];

9.4. Polichlorintų bifenilų ir polichlorintų terfenilų (PCB/PCT) tvarkymo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003-09-26 įsakymu Nr. 473 (Žin., 2003, Nr. [99-4469](#)) [9.4.];

9.5. Lietuvos higienos normą HN 36:2002 „Draudžiamos ir ribojamos medžiagos“, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002-05-27 įsakymu Nr. 239 (Žin., 2002, Nr. [59-2404](#)) [9.5.];

9.6. Lietuvos higienos normą HN 73:2001 „Pagrindinės radiacinės saugos normos“, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001-12-21 įsakymu Nr. 663 (Žin., 2002, Nr. [11-388](#)) [9.6.];

9.7. Aplinkosaugos reikalavimus paviršinėms nuotekoms tvarkyti, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003-12-24 įsakymu Nr. 687 (Žin., 2004, Nr. [10-289](#)) [9.7.].

II. ELEKTROS IR ELEKTRONINĖS ĮRANGOS ATLIEKŲ SURINKIMAS

10. Elektros ir elektroninės įrangos atliekos turi būti surenkamos atskirai ir nemaišomos su kitomis atliekomis.

11. Jei elektros ir elektroninės įrangos atliekos yra užterštos pavojingomis medžiagomis ir todėl kelia grėsmę atliekas tvarkančių įmonių personalo saugumui ir sveikatai, jos turi būti perduodamos pavojingas atliekas tvarkančioms įmonėms.

12. Surinktos elektros ir elektroninės įrangos atliekos, išskyrus įrangą, kuri pakartotinai naudojama jos neišardžius, turi būti atiduotos elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo įmonėms, apdorojančioms elektros ir elektroninę įrangą ir atitinkančioms šių Taisyklių 13 punkte nustatytus reikalavimus.

III. ELEKTROS IR ELEKTRONINĖS ĮRANGOS ATLIEKŲ TVARKYMAS

13. Elektros ir elektroninės įrangos atliekas tvarkančios įmonės, apdorojančios elektros ir elektroninės įrangos atliekas, turi atitikti [9.1.], [9.3.] ir šiose Taisyklėse nustatytus reikalavimus.

14. Surinktos elektros ir elektroninės įrangos atliekos turi būti saugomos ir apdorojamos tik tam skirtose vietose, įrengtose pagal šių Taisyklių 15 ir 16 punktų reikalavimus.

15. Elektros ir elektroninės įrangos atliekų saugojimo vietose turi būti:

15.1. šiose atliekose esantiems skysčiams, 15.3. punkte minimoms priemonėms, vandeniui nepralaidi ir orų pokyčiams atspari kieta paviršiaus danga;

15.2. išsiliejusių skysčių surinkimo priemonės (sorbentai ir kitos);

15.3. dekantavimo įranga bei valymo ir nuriebalinimo priemonės;

15.4. priemonės, atitinkančios paviršinių nuotekų tvarkymo reikalavimus [9.7.].

16. Elektros ir elektroninės įrangos atliekų apdorojimo vietose turi būti:

16.1. svarstyklės priimamų ir apdorotų atliekų svoriui nustatyti;

16.2. šiose atliekose esantiems skysčiams, 16.4. punkte minimoms priemonėms, vandeniui nepralaidi ir orų pokyčiams atspari kieta paviršiaus danga;

16.3. išsiliejusių skysčių surinkimo priemonės (sorbentai ir kitos);

16.4. dekantavimo įranga bei valymo ir nuriebalinimo priemonės;

16.5. išardytų atsarginių dalių saugojimo priemonės (konteineriai, stelažai, lentynos ir kitos);

16.6. baterijų, kondensatorių, turinčių polichlorintų bifenilų ir polichlorintų terfenilų, kitų pavojingų atliekų, taip pat radioaktyviųjų atliekų, aplinkosauginius reikalavimus atitinkantys saugojimo konteineriai;

16.7. nuotekų valymo įrenginiai, atitinkantys sveikatos apsaugos ir aplinkosaugos reikalavimus;

16.8. ozoną ardančių medžiagų išsiurbimo, recirkuliacijos įranga bei šių medžiagų laikymo priemonės (cilindrai);

16.9. priemonės, atitinkančios paviršinių nuotekų tvarkymo reikalavimus [9.7.].

17. 15.1, 15.4, 16.2, 16.9 punktuose nustatyti reikalavimai netaikomi tais atvejais, kai elektros ir elektroninės įrangos saugojimo ir apdorojimo vietos įrengtos po krituliams nepralaidžiu stogu.

18. Panaudotos išsiliejusių skysčių surinkimo, valymo ir nuriebalinimo priemonės turi būti tvarkomos pagal [9.1.] ir [9.3.] reikalavimus.

19. Iš elektros ir elektroninės įrangos atliekų pirmiausia turi būti išsiurbiami visi skysčiai ir dujos, taip pat atskiriamos šios medžiagos, preparatai ir dalys:

19.1. polichlorintų bifenilų ir polichlorintų terfenilų (PCB/PCT) turintys kondensatoriai pagal [9.4.] reikalavimus;

19.2. gyvsidabrio turinčios dalys, tokios kaip jungikliai arba lempos;

19.3. baterijos;

19.4. mobiliųjų telefonų ir kitų prietaisų spausdintos montažinės plokštės, jei jų plotas yra didesnis kaip 10 kvadratinų centimetrų;

19.5. spausdintuvų, kopijavimo aparatų ir panašios įrangos skystų ar tirštų dažų kasetės;

19.6. plastmasės, kuriose yra bromintų liepsnos lėtiklių;

19.7. asbesto atliekos ir asbesto turintys komponentai;

19.8. elektroniniai vamzdeliai;

19.9. chlorofluoroangliavandeniliai (CFC), hidrochlorofluoroangliavandeniliai (HCFC) arba hidrofluoroangliavandeniliai (HFC), angliavandeniliai (HC) bei putplasčiai, pagaminti naudojant šias medžiagas;

19.10. dujošvytės lempos;

19.11. skystųjų kristalų ekranai (kartu su jų gaubtais), kurių paviršius didesnis kaip 100 kvadratinų centimetrų, bei visi dujošvyčių lempų ekranai;

19.12. išoriniai elektros kabeliai;

19.13. refrakcinių keraminių pluoštų, nurodytų [9.5.], turintys komponentai;

19.14. radioaktyviųjų medžiagų turintys komponentai, išskyrus komponentus, atitinkančius nereguliuojamosios veiklos kriterijus, nustatytus [9.6.];

19.15. elektrolitiniai kondensatoriai, turintys pavojingų medžiagų (> 25 mm aukščio, > 25 mm skersmens arba atitinkamai panašaus tūrio).

20. Atskirtos elektros ir elektroninės įrangos atliekų dalys toliau turi būti apdorojamos:

20.1. nuo elektroninių vamzdelių turi būti pašalinta fluorescencinė danga;

20.2. įrangos, turinčios ozono sluoksnį ardančių dujų arba dujų, kurių klimato atšilimo skatinimo potencialas viršija 15, putose ir šaldymo kontūruose esančios dujos turi būti tinkamai ištraukiamos ir apdorojamos pagal 2000 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 2037/2000 dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų reikalavimus;

20.3. iš dujošvyčių lempų turi būti pašalinamas gyvsidabris.

IV. ATSAKOMYBĖ

21. Asmenys, pažeidę šių Taisyklių reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

ELEKTROS IR ELEKTRONINĖS ĮRANGOS KATEGORIJOS

1. Stambūs namų apyvokos prietaisai

- 1.1. Stambūs šaldymo prietaisai
- 1.2. Šaldytuvai
- 1.3. Šaldikliai
- 1.4. Kiti stambūs maisto šaldymo, konservavimo ir saugojimo prietaisai
- 1.5. Skalbimo mašinos
- 1.6. Drabužių džiovintuvai
- 1.7. Indaplovės
- 1.8. Maisto ruošimo prietaisai
- 1.9. Elektrinės viryklės
- 1.10. Elektrinės viryklėlės
- 1.11. Mikrobangų krosnelės
- 1.12. Kiti stambūs maisto ruošimo ir kitokio maisto apdorojimo prietaisai
- 1.13. Elektriniai šildymo prietaisai
- 1.14. Elektriniai radiatoriai
- 1.15. Kiti stambūs kambarių, lovų, sėdimųjų baldų šildymo prietaisai
- 1.16. Elektriniai ventiliatoriai
- 1.17. Oro kondicionavimo prietaisai
- 1.18. Kita ventiliavimo, oro traukos ir kondicionavimo įranga

2. Smulkūs namų apyvokos prietaisai

- 2.1. Dulkių siurbiai
- 2.2. Kilimų valymo prietaisai
- 2.3. Kiti valymo prietaisai
- 2.4. Siuvimo, mezgimo, audimo ir kitokie tekstilės gaminių apdorojimo prietaisai
- 2.5. Lygintuvai ir kiti skalbinių lyginimo, gręžimo bei kitokios priežiūros prietaisai
- 2.6. Skrudintuvai
- 2.7. Keptuvės
- 2.8. Smulkintuvai, kavamalės ir talpyklų ar pakuočių atidarymo ar sandarinimo įranga
- 2.9. Elektriniai peiliai
- 2.10. Plaukų kirpimo, džiovinimo, dantų valymo, skutimosi ir masažavimo prietaisai bei kiti kūno priežiūros prietaisai
- 2.11. Rankiniai ir staliniai laikrodžiai bei laiko matavimo, rodymo ar fiksavimo įranga
- 2.12. Svarstyklės

3. IT ir telekomunikacinė įranga

- 3.1. Centralizuoto duomenų apdorojimo įranga:
 - 3.1.1. Universalieji komplektai (serverinės įrangos komplektai)
 - 3.1.2. Minikompiuteriai
 - 3.1.3. Spausdintuvų blokai
- 3.2. Asmeninio naudojimo IT ir telekomunikacinė įranga:
 - 3.2.1. Asmeniniai kompiuteriai (kartu su centriniu procesoriumi, pele, monitoriumi ir klaviatūra)
 - 3.2.2. Nešiojamieji kompiuteriai (kartu su centriniu procesoriumi, pele, monitoriumi ir klaviatūra)
 - 3.2.3. Kompiuterinės užrašų knygelės
 - 3.2.4. Delniniai kompiuteriai
 - 3.2.5. Spausdintuvai

- 3.2.6. Kopijavimo įranga
- 3.2.7. Elektrinės ir elektroninės rašomosios mašinės
- 3.2.8. Kišeninės ir stalinės skaičiavimo mašinės
- 3.2.9. Kita elektroninio informacijos rinkimo, saugojimo, apdorojimo, pateikimo ar perdavimo įranga ir produktai
- 3.2.10. Vartotojų terminalai ir sistemos
- 3.2.11. Faksimiliniai aparatai
- 3.2.12. Teleksai
- 3.2.13. Telefonai
- 3.2.14. Taksofonai
- 3.2.15. Bevieliai telefonai
- 3.2.16. Mobilieji telefonai
- 3.2.17. Atsakiklių sistemos
- 3.2.18. Kiti garso, vaizdo ar kitos informacijos perdavimo telekomunikacinėmis priemonėmis produktai ar įranga

4. Vartojimo įranga

- 4.1. Radijo aparatai
- 4.2. Televizoriai
- 4.3. Vaizdo kameros
- 4.4. Vaizdo grotuvai
- 4.5. Garso grotuvai
- 4.6. Garso stiprintuvai
- 4.7. Muzikos instrumentai
- 4.8. Fotoaparatai ir kiti garso ar vaizdo įrašymo ar atkūrimo įtaisai ar įranga, įskaitant signalus ar kitas garso ar vaizdo paskirstymo technologijas, išskyrus telekomunikacijų

5. Apšvietimo įranga

- 5.1. Fluorescencinių lempų lemputės, išskyrus buityje naudojamas lemputes
- 5.2. Tiesioginės fluorescencinės lempos
- 5.3. Kompaktinės fluorescencinės lempos
- 5.4. Didelio ryškumo išlydžio lempos, įskaitant suslėgto natrio lempas ir metalų halidų lempas
- 5.5. Žemo slėgio natrio lempos
- 5.6. Kita apšvietimo įranga arba įranga, skirta šviesai skleisti ar reguliuoti, išskyrus volframines lemputes

6. Elektriniai ir elektroniniai įrankiai (išskyrus stambius stacionarius pramoninius prietaisus)

- 6.1. Grąžtai
- 6.2. Pjūklai
- 6.3. Siuvimo mašinos
- 6.4. Tekinimo, malimo, šlifavimo, smulkinimo, pjovimo, kapojimo, kirpimo, gręžimo, skylių darymo, perforavimo, lankstymo, lenkimo ar panašaus medžio, metalo ar kitų medžiagų apdorojimo įranga
- 6.5. Kniedijimo, kalimo, veržimo arba kniedžių, vinių, varžtų ištraukimo ar panašios paskirties įrankiai
- 6.6. Virinimo, litavimo ar panašios paskirties įrankiai
- 6.7. Skystų ar dujinių medžiagų purškimo, skleidimo, paskirstymo ar kitokio apdorojimo kitomis priemonėmis įranga
- 6.8. Vejos pjovimo ar kitų sodo darbų įrankiai

7. Žaislai, laisvalaikio ir sporto įranga

- 7.1. Elektriniai traukinukai ar lenktyninių automobilių komplektai
- 7.2. Rankiniai vaizdo žaidimų pultai
- 7.3. Vaizdo žaidimai

7.4. Kompiuteriai, naudojami dviračiuose, nardymo, bėgimo, irklavimo ir kitoje įrangoje

7.5. Elektrinių ar elektroninių komponentų turinti sporto įranga

7.6. Monetiniai aparatai

8. Medicininiai prietaisai (išskyrus implantuotus ir infekuotus produktus)

8.1. Radioterapijos įranga

8.2. Kardiologiniai aparatai

8.3. Dializės aparatai

8.4. Plaučių respiratoriai

8.5. Branduolinės medicinos aparatai

8.6. Laboratorinė įranga *in-vitro* diagnozėms

8.7. Analizatoriai

8.8. Šaldymo kameros

8.9. Vaisingumo testai

8.10. Kiti ligos, sužeidimo ar negalios nustatymo, apsaugojimo nuo jų, stebėjimo, gydymo, palengvinimo aparatai

9. Stebėsenos ir kontrolės prietaisai

9.1. Dūmų detektoriai

9.2. Šilumos reguliatoriai

9.3. Termostatai

9.4. Matavimo, svėrimo ar derinimo prietaisai, naudojami kaip buitinė ar laboratorijų įranga

9.5. Kiti stebėjimo ir kontrolės prietaisai, naudojami pramoniniuose įrenginiuose (pvz., valdymo pultuose)

10. Automatiniai daiktų išdavimo įtaisai

10.1. Automatiniai karštų gėrimų išdavimo įtaisai

10.2. Automatiniai karštų ar šaltų butelių ar skardinių išdavimo įtaisai

10.3. Automatiniai kietų produktų išdavimo įtaisai

10.4. Automatiniai pinigų išdavimo įtaisai

10.5. Visi įtaisai, automatiškai išduodantys bet kuriuos produktus
